

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/38010,Pokaz-filmu-Sprawiedliwy-w-ramach-Przegladu-Filmowego-Kino-w-PRL-PRL-w-kinie-War.html>
27.04.2024, 07:52

Pokaz filmu „Sprawiedliwy” w ramach Przeglądu Filmowego „Kino w PRL - PRL w kinie” - Warszawa, 20 grudnia 2016

Zapraszamy na kolejną edycję Przeglądu Filmowego „Kino w PRL - PRL w kinie”.

W tym roku będziemy kontynuować prezentację współczesnych filmów historycznych, choć z jednym wyjątkiem. Wcześniej koncentrowaliśmy się na filmach powstałych przede wszystkim w okresie PRL-u, będących specyficznym świadectwem tamtej rzeczywistości, odzwierciedlających autentyczne życie, przetworzone jednak przez ideologiczne i polityczne widzenie świata. Teraz chcielibyśmy pokazać, jak współczesne kino historyczne - polskie, ale także i światowe - podejmuje interpretację takich tematów, jak postawy i zachowania człowieka w warunkach ekstremalnych, stosunek społeczeństw w państwach okupowanych przez Trzecią Rzeszę do Zagłady Żydów, realia życia w państwach bloku komunistycznego w okresie zimnej wojny, czy rozrachunek z nazistowską i komunistyczną przeszłością. Oprócz produkcji fabularnych pokażemy także filmy dokumentalne oraz materiały Polskiej Kroniki Filmowej.

Przeгляд adresowany jest przede wszystkim do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i może stanowić interesujące uzupełnienie realizowanych we współczesnej szkole celów edukacji humanistycznej. Przy wyborze filmów staraliśmy się kierować możliwością ich wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. filmu.

Mamy nadzieję, że spotka się on z zainteresowaniem nauczycieli historii, języka polskiego i

wiedzy o społeczeństwie oraz studentów kierunków humanistycznych. Wierzymy, że przegląd pomoże zrozumieć niełatwą, a często tragiczną historię XX w.

Tradycyjnie przed każdym spotkaniem odbędą się prelekcje, które wygłosi prof. Jerzy Eisler (IPN, Instytut Historii PAN). Udział w przeglądzie może być potwierdzony pisemnym zaświadczeniem.

Proponujemy siedem spotkań odbywających się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki, raz w miesiącu, we wtorki od godz. 11.30 do 14.00.

WSZYSTKIE POKAZY SĄ BEZPŁATNE!

Zgłoszenia na wybrane seanse prosimy składać najpóźniej dzień przed projekcją.

Informacje i zgłoszenia:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

Najbliższe spotkanie odbędzie się 20 grudnia br. (wtorek).

Temat:

Filmowe wizje losów ludzkich w warunkach ekstremalnych

Projekcja:

Film dokumentalny **Powszedni dzień Gestapowca Schmidta**, real. Jerzy Ziarnik, prod. 1963 (10 minut)

SPRAWIEDLIWY, reż. Michał Szczerbic, prod. Polska 2015 [95 minut]

Oparta na faktach poruszająca opowieść o ludziach gotowych zaryzykować wszystko, by nieść pomoc żydowskiej dziewczynce w czasach, gdy najprostszy odruch serca wymagał największego bohaterstwa. Scenarzysta obsypany nagrodami „Róży” i producent znakomitego „Jasminum” debiutuje w roli reżysera filmu opartego na motywach własnej historii rodzinnej.

Polska prowincja lat 60. XX w. Hanna przyjeżdża do kraju, by odbyć podróż śladami swej przeszłości. Pamięta ludzi, którzy jej pomogli i miejsca, w których przeżyła dramatyczne dzieciństwo. Nie potrafi jednak pogodzić się z przeszłością. Ta podróż będzie dla niej powrotem do najtrudniejszych, ale i najważniejszych dni jej życia. Wyjechała stąd jako ocalona przez polską rodzinę z wojennej zawieruchy, a wraca do komunistycznego kraju, chcąc przekonać swoich wybawców do przyjęcia medalu Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Polska rodzina medalu przyjąć jednak nie chce. Zaangażowani w walkę z okupantem Polacy uważają, że nie powinni być nagradzani za czyn, który był ich obowiązkiem. Hanna szuka też swojego przyjaciela z dzieciństwa, miejscowego dziwaka Pajtka, który potrafił odnaleźć radość w najgorszych chwilach i pomógł przetrwać okrucieństwa wojny, ludzką zawiść i samotność, a także sprawić, że mała zagubiona

dziewczynka, mogła poczuć się bezpieczna i kochana. Spotkanie z nim po latach może być dla Hanny nowym początkiem.

Reżyser podkreślał, że w „Sprawiedliwym” chodzi przede wszystkim o wymiar uniwersalny opowiadanej historii, o jej przekaz ponadczasowy: „Przyzwoity czyn powinien być czymś zwykłym, a nie – niezwykłym. On wynika z obowiązku wewnętrznego. Trzeba zachować się porządnie bez względu na okoliczności i zagrożenia. Miara tych zagrożeń wyznacza jednocześnie wielkość naszego działania”.

Jak pisał recenzent: Takiego obrazu o Polakach ratujących Żydów potrzebowaliśmy. Wyważonego, spokojnego, przemyślanego i pozytywnie staroświeckiego. Nie ma „Sprawiedliwy” rozmachu, również traktującego o polskim bohaterstwie, „W ciemności” Agnieszki Holland, ale Michał Szczęrbic nakręcił film bardzo szczery i wzruszający. „Sprawiedliwy” to pozbawiona kiczowatego patosu i taniego dydaktyzmu kameralna opowieść o bohaterstwie, najwyższym poświęceniu i heroicznej postawie w środku piekła, jakim była II wojna światowa.

Występują: Jacek Braciak, Aleksandra Hamkało, Urszula Grabowska, Jan Wiczorkowski, Katarzyna Dąbrowska, Maja Komorowska, Beata Tyszkiewicz, Olgierd Łukaszewicz.

KOLEJNE SPOTKANIA

Bohater tragiczny. Paradoksy powojennej historii Polski - 31 stycznia 2017

- „Akcja na Kutscherę”, reż. W. Borowik, film dok. z 1958 [10 minut]
- **GENERAŁ NIL**, reż. Ryszard Bugajski, prod. Polska 2009 [120 minut]
Film nagrodzony: FFP w Chicago (2009), MFF w Alatri (2009), MFF w Tiburon (2010), MFF w Houston (2010)
Występują: Olgierd Łukaszewicz, Alicja Jachiewicz, Anna Cieślak, Maciej Kozłowski, Jacek Rozenek, Katarzyna Herman, Adam Woronowicz

Blaski i cienie kariery w PRL oraz jej wpływ na życie bohatera - 28 lutego 2017

- Polska Kronika Filmowa [10 minut]
- **BARWY OCHRONNE**, reż. Krzysztof Zanussi, prod. Polska 1976 [95 minut]
Film po rekonstrukcji cyfrowej. Film nagrodzony: Złote Lwy na FPFF w Gdyni (1977), MFF w Teheranie (1977), MFF w Rotterdamie (1978)
Występują: Piotr Garlicki, Zbigniew Zapasiewicz, Mariusz Dmochowski, Christine Paul, Magdalena Zawadzka

Niedokończony rozrachunek z przeszłością - 28 marca 2017

- Polska Kronika Filmowa [10 minut]
- **LABIRYNT KŁAMSTW**, reż. Giulio Ricciarelli, prod. Niemcy 2014 [120 minut]

Niemiecki kandydat do Oscara (2015)

Występują: Alexander Fehling, André Szymanski, Friederike Becht, Johannes Krisch, Gert Voss, Johann von Bülow, Robert Hunger-Bühler, Hansi Jochmann

Każdy może być wrogiem. Filmowe oblicza totalitaryzmu - 25 kwietnia 2017

- Polska Kronika Filmowa [10 minut]
- **KONFIDENT**, reż. Juraj Nvota, prod. Czechy, Polska, Słowacja 2011 [105 minut]
Film nominowany: Warszawski Międzynarodowy Festiwal Filmowy (2012), Czeskie Lwy (2013)
Występują: Jiří Mádľ, Michaela Majerníková, Ondřej Vetchý, Jan Budař, Marek Gejšberg, Vladimír Hajdu